

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО ТА ЗАКОНОДАВСТВО

ОПИС КУРСУ

Ціль навчальної дисципліни «Екологічне право та законодавство» є опанування здобувачами вищої освіти особливостей розуміння механізму правового регулювання сучасних екологічних відносин.

Метою вивчення екологічного права та законодавства є становлення сучасного правника, як фахівця, якій в умовах складних відносин між державою, органами місцевого самоврядування, фізичними і юридичними особами з приводу належності, використання, відтворення природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища може забезпечити режим законності щодо сталого розвитку, прав та інтересів відповідних суб'єктів.

Завданням навчальної дисципліни є: опанування студентами необхідних теоретичних положень, засвоєння сутності еколого-правових категорій, змісту еколого-правових інститутів, формування розуміння конкретного змісту норм екологічного права.

При вивченні навчальної дисципліни студенти мають оволодіти навичками самостійної роботи з нормативно-правовими актами, еколого-правовою літературою, матеріалами судової практики, засвоїти сутність еколого-правових категорій, зміст еколого-правових інститутів, навчитися розуміти конкретний зміст норм екологічного права, роз'яснень вищих судових інстанцій України та рішень Конституційного Суду України, тлумачити їх та правильно застосовувати при вирішенні конкретних справ, набути досвіду науково-дослідної роботи у галузі екологічного права.

ВИМОГИ

- наявність знань на базовому рівні з впливу технічних рішень в суспільному, економічному, соціальному і екологічному контексті;
- наявність корпоративного облікового запису @mipolytech.education, Microsoft Teams, Word, Power Point, Excel.
- наявність особистого логіну та паролю в Moodle (для отримання або поновлення слід звернутися до куратора групи або відповідальної особи на факультеті).

Освітній рівень

Бакалавр

Кількість кредитів

3.0/ 5,0

Назва кафедри, яка пропонує дисципліну

Мовних та гуманітарних дисциплін

ДЕРКАЧЕНКО Юлія

juliia.derkachenko@mipolytech.education

кандидат юридичних наук, доцент,
представник Уповноваженого з інформаційних прав
Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- Знати сучасні теорії, підходи, принципи екологічної політики для вирішення конкретних природозахисних задач у виробничій сфері.
- Вміти використовувати інформаційні технології та комунікаційні мережі для природоохоронних задач, зокрема вміти користуватися базами нормативних актів, електронними реєстрами системами взаємодії з органами влади та місцевого самоврядування з питань дотримання екологічного законодавства;
- Вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсоефективних і екологічно дружніх технологій в управлінні природоохоронною діяльністю, в тому числі, через системи екологічного керування відповідно міжнародним стандартам;
- Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, визнавати верховенство права, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, відтворювати моральні та культурні цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері.

ТЕМАТИКА

Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Джерела екологічного права. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Екологічні права та обов'язки громадян. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки населення й територій. Право власності на природні ресурси та комплекси. Право природокористування. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища. Особливості юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Вирішення спорів. Особливості правового регулювання використання земель. Особливості правового регулювання використання вод. Особливості правового регулювання використання надр. Особливості правового регулювання використання рослинного світу. Особливості правового регулювання використання тваринного світу. Правова охорона атмосферного повітря, озонового шару та клімату. Правове регулювання управління відходами. Правове забезпечення формування і функціонування екологічної мережі України. Правове регулювання використання й охорони природних ресурсів континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони України. Міжнародно-правова охорона довкілля. Право охорони навколишнього природного середовища Європейського Союзу.

ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- Освітній процес будується як комбінація лекцій та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle – з одного боку, та проблемно орієнтованих семінарських і практичних занять – з іншого.
- Відвідування лекційних занять є бажаним, однак не обов'язковим.
- Семінарські і практичні заняття передбачають розгляд питань, що містяться у плані, поданого до кожної теми, а також проблемних ситуацій, реальних кейсів, обговорення дискусійних моментів особистісних відносин, суспільного розвитку, міжнародного протистояння з застосуванням елементів командної та групової роботи.
- Форми поточного контролю знань передбачають поєднання усних відповідей та інших форм роботи безпосередньо на практичних/семінарських заняттях, виконання завдань у системі дистанційного навчання «Moodle», тестів, індивідуальних завдань у формі есе, виконання модульних контрольних робіт.

– Від здобувачів вищої освіти потребується виконати індивідуальні завдання та модульні контрольні роботи у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання» та розкладом, визначеним деканами факультетів.

– Вітається створення тез доповідей на наукові конференції, наукових статей у співавторстві з викладачем, інші вияви креативності та командної роботи.

– З урахуванням поточної безпекової ситуації від учасників освітнього процесу очікується відповідне реагування на сигнал «Повітряна тривога», вони мають подбати передусім про збереження власного здоров'я та життя. Санкції за залишення заняття або неявку на заняття, враховуючи військовий стан, не застосовуються.

– Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв'язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.

– Підсумковий контроль з навчальної дисципліни – залік, оцінка за який формується як сума балів за всі види навчальних активностей, але не може перевищувати сто балів.

Мова освітнього процесу: українська, англійська (окремі джерела літератури, довідкова, нормативна, мультимедійна та інша інформація).

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

Види контр. точок	Тижні																		Всього
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Робота на практичних заняттях		4		4		4				4		4		4			4		28
Складання індивідуальних завдань							16									16			32
Модульні контрольні роботи								20										20	40
Всього	46							54							100				

Зміст та вимоги до контрольних точок

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Робота на практичних заняттях/ семінарських заняттях	Оцінка за роботу на практичному (семінарському) занятті оголошується наприкінці заняття і може бути оскаржена одразу ж. Мах 4 бали: Один бал – здобувач вищої освіти може підтримати тематичну розмову, частково володіє матеріалом. Два бали – здобувач вищої освіти має загальне уявлення про зміст теми, що розглядається; відповідь не повна і має узагальнений характер. Три бали – здобувач вищої освіти самостійно відтворює фактичний матеріал з питань теми, дає стислу характеристику процесам; користується нормативно-правовими актами та іншими джерелами інформації, дає порівняльну характеристику явищ, формулює нескладні висновки. Чотири бали – здобувач вищої освіти вільно оперує навчальним матеріалом, узагальнює факти, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки, формулює висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами, використовує та аналізує зміст додаткових джерел.

Виконання індивідуальних завдань	<p>Індивідуальні завдання являють собою творчі роботи у вигляді міні-есе. Есе має являти собою, передусім, роздуми, приклади, висновки з обраної теми, засновані на науковій літературі. Стандартний обсяг есе становить 3 - 5 сторінок (максимум) формату А4, шрифт - Arial, розмір шрифту - 14, міжрядковий інтервал - 1,5, абзацний відступ - 1,25 см. За окремим погодженням з викладачем тематики та підготовчого етапу дослідження також можуть бути представлені наукові роботи у вигляді тез, статей-доповідей на наукові конференції різних рівнів, а також статті до наукових видань у співавторстві з викладачем. Кількість передбачених навчальними планами спеціальностей індивідуальних завдань у семестрі – два. Темі індивідуальних завдань здобувача вищої освіти не можуть співпадати та обираються із запропонованого переліку, який оголошується на початку змістовного модуля. Максимальна оцінка за індивідуальне заняття – 16 балів:</p> <p>До 4 б. – здобувач вищої освіти, за допомогою компіляції джерел, частково висвітлює тему індивідуального завдання.</p> <p>5-8 бали – здобувач вищої освіти, використовуючи компіляцію джерел, та додаючи власні приклади, повно висвітлює тему індивідуального завдання, надає короткі висновки.</p> <p>9-16 кількість балів – здобувач самостійно осмислює тему індивідуального завдання, наводить значну кількість прикладів, в тому числі особистих, проводить порівняння та паралелі, формулює висновки та обґрунтовує їх.</p>
Модульні контрольні роботи	<p>Модульна контрольна робота виконуються у системі Moodle під час останнього практичного заняття змістовного модулю. Завдання містить обмеження за часом виконання. В разі неявки або неможливості виконання, допускається відкриття виконання роботи, за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Кожна модульна контрольна робота включає тестові завдання з матеріалу модуля. Тестові завдання являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю. Оцінка з модульного контролю формується автоматично у системі Moodle. Після складання другого модульного контролю проведення формується підсумкова оцінка за заліком з навчальної дисципліни.</p>

Додаткові зауваження:

- студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ([Академічні політики : Polytechnic \(metinvest.university\)](#))
- оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;
- викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

	Варіант вивчення як обов'язкової дисципліни
Форма підсумкового контролю	<p>Залік, тобто підсумкова оцінка вставляється як сума оцінок поточного контролю без проведення додаткових контрольних заходів</p> <p>Якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до звершення теоретичного навчання</p>
Порядок визначення підсумкової оцінки	<ul style="list-style-type: none"> – якщо протягом семестру за результатами поточного контролю здобувач освіти набрав менше 60 балів, то під час екзаменаційної сесії йому надається змога отримати/покращити власний результат з усіх видів поточного контролю, крім активності на навчальних заняттях; – в разі, якщо протягом семестру за результатами поточного контролю або в процесі покращення власних результатів здобувач освіти набрав

	більше 60 балів, йому виставляється фактична сума балів і оцінка «залік», в іншому випадку – «незалік».
--	---

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки	Задовільно	
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

ОСОБЛИВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

– В разі, якщо дисципліна є обов’язковою для здобувача освіти, і він засвоїв повністю або частково відповідні програмні результати навчання під час отримання освіти на попередніх або такому ж рівні (Екологічне право та законодавство), то кредити та оцінка з дисципліни може бути перезарахована в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)). Консультацію з даного питання можна отримати у викладача, куратора або гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, за якою закріплено цю дисципліну;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики «Екологічне право та законодавство» (наприклад, Coursera, UdeMy або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самосійтно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду

поточного контролю;

– В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного або навіть підсумкового контролю; консультацію з питань визнання результатів неформальної та інформальної освіти можна отримати в уповноваженої особи від кафедри, яка викладає дисципліну; перелік таких осіб можна знайти за посиланням [Студентам : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1 Екологічне право : підручник / [А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, Є. П. Суєтнов та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2024. 1008 с.
- 2 Сучасні теоретичні та прикладні засади права природокористування в національній еколого-правовій доктрині : монографія / за ред. А. П. Гетьмана. Харків : Право, 2023. 912 с.
- 3 Екологічне право: підручник / [А.П. Гетьман, Г.В. Анісімова, А.К. Соколова та ін.]; за ред. А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2019. 552 с.
- 4 Берліт А.Ю. Адміністративно-правовий механізм реалізації та захисту суб'єктивних публічних екологічних прав. Київ : Видавничий дім "Гельветика". 2021. 156 с.
- 5 Каракаш І.І., Харитонова Т.Є., Черемнова А.І. Екологічне право України. Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 384 с.
- 6 Екологічне право : підручник / [А.П. Гетьман, Г.В. Анісімова, А.К. Соколова та ін.] ; за ред. А.П. Гетьмана. Харків : Право, 2019. 552 с.
- 7 Екологічне право: навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форми навчання / Демчук Т.І., Борденюк О.В., Шелудяков Р.С. Чернівці, 2021. 100 с.
- 8 Діхтієвський В.П. Адміністративно-правове регулювання доступу до публічної інформації про стан використання природних ресурсів. Київ : Видавничий дім "Гельветика". 2021. 152 с.
- 9 Заярний О. Деркаченко Ю. Деякі особливості обробки персональних даних при використанні чат-ботів зі штучним інтелектом на прикладі chatgpt, Юридичний бюлетень: наук. журн. / Одес. держ. ун-т внутріш. справ, Голов. терит. упр. юстиції у Херсон. обл., Асоц. нотаріусів Херсон. обл. Одеса: ОДУВС, 2023. Випуск 29. URL: <http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2023/29/6.pdf>

АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

– **Академічна недоброчесність** вигляді академічного плагіату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено (докладніше про це – у Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»); і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з**

академічної доброчесності Університету.

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу (розділ 10).

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Використання ШІ не заборонене, разом з тим, воно має здійснюватися відповідально і з урахуванням «живих» політик щодо використання ШІ в Університеті: студент відповідає за повноту, вірогідність інформації, яка була згенерована/знайдена з використанням великих мовних моделей, здатний ідентифікувати у відповіді, яка частина інформації отримана з використанням технологій ШІ, а що є його власним здобутком/позицією.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.

Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://metinvest.university)